

Slutrapport for kampagnen [Sporbarhed Æg]

INDLEDNING

Sikkerhed for salmonellafri æg i Danmark

Danmark har på baggrund af en lang række indsatser succesfuldt bekæmpet salmonella, hvilket har medført, at Danmark har særstatus i EU for salmonella i bl.a. konsumæg. Dette giver en ekstra sikkerhed for forbrugerne. Det er vigtigt, at denne sikkerhed opretholdes, således at danske forbrugere samt samhandelspartnere kan købe salmonellafri æg.

Sporbarhed er med til at sikre fødevarer sikkerheden

Sporbarhed er ligeledes vigtigt for at sikre fødevarer sikkerheden. Fødevarevirksomheder skal have et sporbarhedssystem, som kan sikre et hurtigt og effektivt tilbagekald fra markedet, når der er behov for det. Endvidere har en række svindelsager de seneste år medført fokus på dokumentation af sporbarhed på eksempelvis batch-niveau eller referencenummer, for at forhindre nye fødevarer svindelsager.

Kampagnens formål er, at kontrollere om engrosvirksomheder, der handler med æg, har et tilstrækkeligt og effektivt sporbarhedssystem for æg. Endvidere skal kampagnen kontrollere om virksomheder, som indfører æg til landet, stiller krav til deres udenlandske leverandører om at certificere, at æggene kommer fra fjerkræflokke, der er undersøgt og fundet fri for salmonella. Kampagnen handler om konsumæg/skalæg/friske æg, som er æg der sælges til forbrugerne eller til andre virksomheder. I det følgende benævnes de som "æg".

KONKLUSION

Fødevarestyrelsen har i perioden 18. oktober 2023 – 27. februar 2024 gennemført i alt 45 tilsyn med henblik på at kontrollere sporbarheden for partier af æg til konsum.

Generelt god sporbarhed af æg

Hos 84% af de besøgte virksomheder gav tilsynet ikke anledning til bemærkninger og kun i få tilfælde førte besøgene til kampagnerelaterede indskærpelser pga. af manglende dokumentation for æggenes oprindelse.

Ved de udførte kontrolbesøg i engrosbutikkerne er der generelt fundet både tilstrækkelig og effektiv sporbarhed af de æg, der er fundet i virksomhederne. De fleste virksomheder har et elektronisk regnskabssystem til at registrere køb og salg af æg.

Kun få virksomheder med samhandlede æg

Der er kun ved tre kontrolbesøg fundet samhandlede æg og i ét tilfælde var æggene ikke ledsaget af de påkrævede salmonellacertifikater. Ved enkelte besøg var det også vanskeligt at kontrollere de certifikater, som har fulgt æggene fra samhandelslandene, pga. svært læselig håndskrift eller sprog (f.eks. polsk, flamsk).

Kontrolkampagnen omfatter kun 45 virksomheder, hvilket er en relativt lille stikprøve i forhold til det totale antal virksomheder, som handler med eller producerer æg i Danmark.

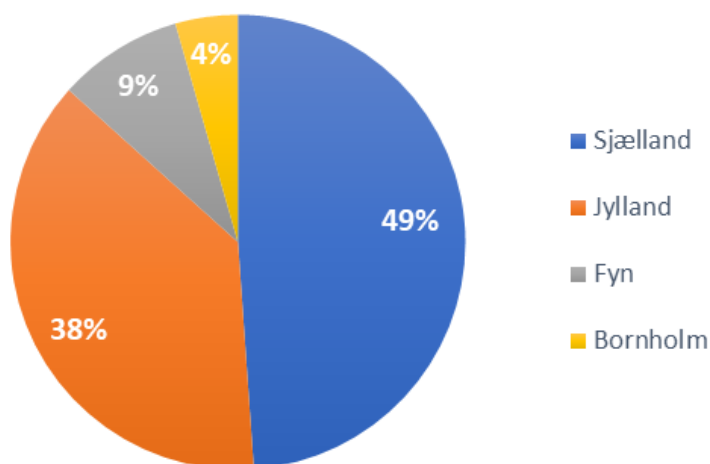
I de tilfælde, hvor der blev drøftet samhandlede æg, var der ikke meget kendskab til kravet om dokumentation for, at æggene stammede fra flokke der regelmæssigt undersøges og findes fri for alle salmonellatyper (hver 15. uge).

RESULTATER

Fødevarestyrelsen har i perioden fra 18. oktober 2023 til 27. februar 2024 udført 45 kontrolbesøg hos 43 engrosvirksomheder og 2 detailvirksomheder registreret til samhandel med æg, med henblik på at kontrollere sporbarhed af æggene.

Alle kontrolbesøg blev udført af Fødevarerejseholdet og der blev gennemført kontrolbesøg i hele landet. Fordelingen af kontroller mellem landsdele kan ses i Figur 1.

Figur 1. Fordeling af kontrolbesøg mellem landsdele

Fordeling af kontroller mellem de forskellige brancher fremgår af Tabel 1.

Tabel 1: Fordeling af kontrolbesøg mellem brancher

Branche Navn Hovedbranche	Antal	%
Dagligvareforretning uden/med begrænset behandling	2	4%
Fremstilling af animalske produkter - Fisk og muslinger m.v.	2	4%
Fremstilling af animalske produkter – Kød	2	4%
Fremstilling af vegetabiliske produkter mv. evt. med indhold af forarbejdede animalske produkter	1	2%
Kontorvirksomhed eller agenturvirksomhed - uden lager	3	7%
Lager og evt. engroshandel med salg til detailvirksomheder (detail med engros)	4	9%
Lager/lagerhotel og evt. engroshandel - Med køl/frost	25	56%
Lager/lagerhotel og evt. engroshandel - Uden køl/frost	2	4%
Primærproducent med levering af animalske fødevarer til forbrugere m.v.	4	9%

Hos 38 (84%) af de besøgte virksomheder gav tilsynet ikke anledning til bemærkninger relateret til kampagnen. Se tabel 2.

Tabel 2: Regelefterlevelsen

Kontrolenhed	Ingen Anmærkninger	Indskærpelser	Forbud	Bødeforlæg, administrativ
Antal kontroller	38	3	1	2*
% kontroller	84,4%	6,7%	2,2%	4,4%

*Yderligere et kontrolbesøg gav anledning til bødeforlæg, dette var dog ikke kampagnerelateret

Kontrolbesøgene omfattede 21 ægpakkerier. I alt blev der besøgt 9 virksomheder registreret til samhandel med æg, herunder 1 ægpakkeri.

Tabel 3: Fordeling af sanktioner efter lovgivningsområde og branche

Kampagne-relateret sanktion	Lovgivningsområde	Branche Navn Hovedbranche	Bøde, adm.	Forbud	Indskærpelse	Påbud
Ja	Hygiejne: Håndtering af fødevarer	Lager/lagerhotel og evt. engroshandel - Med køl/frost		1	1	
Ja	Mærkning og information	Kontorvirksomhed eller agenturvirksomhed - uden lager			1	
Ja	Mærkning og information	Lager/lagerhotel og evt. engroshandel - Med køl/frost	1		1	
Ja	Varestandarder	Lager/lagerhotel og evt. engroshandel - Med køl/frost	1			
Nej	Hygiejne: Håndtering af fødevarer	Lager/lagerhotel og evt. engroshandel - Med køl/frost			1	
Nej	Mærkning og information	Dagligvareforretning uden/med begrænset behandling				1
Nej	Varestandarder	Lager/lagerhotel og evt. engroshandel - Med køl/frost	2			

Fordelingen af sanktioner er vist i Tabel 3. Der blev givet kampagnerelaterede indskærper på 4 virksomheder; 3 virksomheder fik indskærpelse som følge af mangelfuld eller manglende sporbarhed og hos en enkelt virksomhed manglede der det påkrævede Salmonella certifikat, som skal dokumentere, at der ikke er fundet salmonella i de flokke, hvorfra æggene stammer. Et enkelt kontrolbesøg gav anledning til flere sanktioner, hvor der blev givet et forbud og to bødeforlæg vedrørende varestandarder.

Der er dertil konstateret bagatelagtige forhold vedrørende mærkning og information på 5 virksomheder og et forhold vedrørende varestandarder på en enkelt virksomhed. På to virksomheder fandt man bagatelagtige forhold vedrørende mærkning og hygiejne, disse var dog ikke kampagnerelateret.

METODE

Der blev gennemført 45 kontrolbesøg mellem den 18. oktober 2023 og den 27. februar 2024. Kontrollerne var uanmeldte for at få det bedste øjebliksbillede.

Kontrollen

Ved kontrollen var der udpeget fem områder, som skulle kontrolleres:

1. Hygiejne – håndtering af fødevarer.
2. Virksomhedens egenkontrol
3. Mærkning og information
4. Godkendelser m.v.
5. Varestandarder

Punktet om sporbarhed (mærkning og information) var obligatorisk, de fire andre punkter skulle vurderes hvis relevant. Ved fund af regelbrud, skulle der sanktioneres eller vejledes afhængigt omfanget af regelbruddet. Kontrollen blev gennemført som dokumentkontrol, og når det var relevant også som tilsyn i ægpakkeri, butik og/eller lagerrum.

Der er ikke udtaget prøver ved denne kontrolkampagne.

Udpegning

Det er tilstræbt, at få et nuanceret billede af virksomheder der forhandler æg. Der er udpeget virksomheder med et relativt stort flow af æg.

Virksomhederne er valgt på baggrund af deres geografiske placering og deres registreringer. Det er forsøgt at finde virksomheder i alle led af ægproduktionen, fra ægproducenter til detailvirksomheder med salg til den endelige forbruger. Der er besøgt produktionssteder, ægpakkerier, engrosbutikker, kontorvirksomheder og detailbutikker registreret til samhandel med friske æg.